

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 17298/2022
20.04.2023. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиоца „Аутокомерц“ ДОО Сурчин, чији је пуномоћник Рајко Ђурђевић адвокат из ..., против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Драган Симоновић адвокат из ..., ради недопустивости извршења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1280/22 од 12.05.2022. године, у седници већа одржаној дана 20.04.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 1280/22 од 12.05.2022. године и предмет **ВРАЋА** другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Прокупљу П 3345/16 од 06.02.2019. године која је исправљена решењем тог суда П 3345/16 од 23.04.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је недопуштено извршење на покретним стварима одређеним записником о попису и процени бр. ИЗ. 29/14 од 12.02.2014. године, на основу закључка о спровођењу извршења извршитеља Небојше Спасојевића из ... у извршном предмету против Привредног друштва „Аутокомерц центар“ ДОО Ниш и да се прекине свако даље спровођење извршења на наведеним предметима а туженом забрани свако даље располагање предметним стварима и наложи му да исте врати тужиоцу у исправном стању или му накнади тржишну вредност тих ствари које буду продате на јавној продаји. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да на име накнаде трошкова парничног поступка исплати туженом износ од 150.750,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 1280/22 од 12.05.2022. године одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Прокупљу П 3345/16 од 06.02.2019. године, исправљена решењима тог суда П 3345/16 од 23.04.2020. године и 10.03.2021. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеној ревизији у складу са чланом 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је тужиочева ревизија основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Битна повреда одредаба парничног поступка из тачке 4. става 2. означене одредбе, коју тужилац у ревизији подводи под битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 17. ЗПП учињену у другостепеном поступку, није законски разлог за овај правни лек (члан 407. став 1. тачка 2. ЗПП). Ту битну повреду одредаба парничног поступка тужилац није истицао у жалби, а на исту другостепени суд не води рачуна по службеној дужности (члан 386. став 3. ЗПП).

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је решењем Основног суда у Нишу ИИ 8/14 од 14.03.2014. године упућен на парницу ради проглашења недопустивим извршења одређеног на пописаним покретним стварима. Извршење је одређено решењем о извршењу Основног суда у Нишу И 8/14 од 16.01.2014. године, на предлог туженог као извршног повериоца ради наплате његовог новчаног потраживања од извршног дужника Предузећа „Аутокомерц центар“ ДОО из Ниша, преносом новчаних средстава са рачуна извршног дужника и пописом, проценом и продајом његових покретних ствари. Одређено извршење спроводи јавни извршитељ, по закључку о спровођењу извршења ИЗ 29/14 од 21.01.2014. године. У поступку спровођења извршења пописане су покретне ствари затечене у пословном простору који извршни дужник користи на основу уговора о закупу од 01.12.2009. године и анекса тог уговора од 20.01.2011. године, закљученим са тужиоцем као закуподавцем. Пописане покретне ствари су продате непосредном погодбом и закључком јавног извршитеља 14.03.2014. године предате купцу.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев. По становишту тог суда, нема места утврђењу да је извршење недопуштено јер је увидом у регистар привредних друштава који води Агенција за привредне регистре утврђено да је извршни дужник регистрован као огранак тужиоца који, сагласно члану 567. Закона о привредним друштвима, неограничено одговара за обавезе настале у пословању његовог огранка.

Одлучујући о жалби тужиоца другостепени суд је закључио да извршни дужник није тужиочев огранак већ посебно привредно друштво са ограниченом одговорношћу, али је изјављену жалбу одбио применом правила о терету доказивања. По налажењу тог суда, државина извршног дужника на пописаним покретним стварима, које нису наведене у уговору о закупу од 01.12.2009. године и његовом анексу од 20.01.2011. године, има значаја претпоставке да су те ствари у својини извршног дужника, а тужилац није доказао да су исте његово власништво због чега би извршење на њима било недопуштено.

По становишту Врховног касационог суда, основани су наводи ревидента којима се указује да је у другостепеном поступку учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, у вези са члановима 8. и 231. истог закона која је утицала на правилност побијане другостепене пресуде.

Тачно је да је за државину покретних ствари везана претпоставка о својини. Држалац покретних ствари сматра се њеним власником све док се супротно не докаже. Терет доказивања и обарања ове претпоставке је на лицу које тврди да је оно, а не држалац покретне ствари, њен власник. У овом случају терет доказивања те чињенице био је на тужиоцу, како то правилно закључује и другостепени суд.

Међутим, погрешан је закључак другостепеног суда о неоснованости тужиочеве жалбе, заснован на одредби члана 231. ЗПП. Према тој одредби (став први), правило о терету доказивања примењује се у случају ако суд на основу изведених доказа (члан 8) не може са сигурношћу утврдити одређену чињеницу. Тужилац је већ уз тужбу доставио исправе - евиденцију основних средстава и попис алата и основних средстава које се налазе на локацији закупљеног пословног простора у Нишу, са стањем на дан 31.12.2013. године. Ове исправе првостепени суд није ценио јер је одлуку о неоснованости тужбеног захтева засновао на ставу одговорности тужиоца за све обавезе које су настале у пословању извршног дужника као његовог органа. Овај став није прихватио другостепени суд, али је ипак одбио жалбу тужиоца и потврдио првостепену пресуду примењујући правило о терету доказивања из члана 231. ЗПП, без претходне образложене оцене исправа приложених уз тужбу и навођења разлога због којих се из тог доказа не може са сигурношћу утврдити право својине тужиоца на спорним покретним стварима које би спречавало извршење.

Из тих разлога, побијана другостепена пресуда је морала бити укинута и предмет враћен другостепеном суду на поновно суђење.

У поновљеном суђењу другостепени суд ће отклонити учињену битну повреду одредаба парничног поступка и одлучити о основаности тужиочеве жалбе, оценом свих њених навода а нарочито оних којима се оспорава утврђено чињенично стање и оцена свих изведених доказа.

Следствено изложеном, на основу члана 415. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић